

Postępowanie karne

ZSP

Zajęcia nr 12:

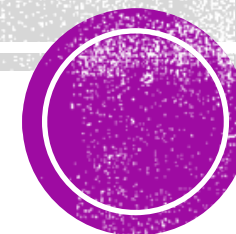
Postępowanie przed sądem I instancji

mgr Błażej Boch

Katedra Postępowania Karnego

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Uniwersytet Wrocławski

Kazus

W ramach czynności przeprowadzonych przez prokuratora w trybie art. 308 k.p.k. (czynności niecierpiące zwłoki), telefonicznie wezwano do pomocy biegłego. Biegły przeprowadził niezbędne badania, po czym przystąpił jeszcze tego samego dnia do przygotowywania opinii na potrzeby postępowania przygotowawczego. Następnego dnia prokurator w dalszym toku postępowania potwierdził fakt powołania biegłego we właściwej formie.

Oceń prawidłowość powołania biegłego oraz dopuszczalność wykorzystania w toku procesu karnego sporządzonej w powyższej sytuacji opinii.

Wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2009r., V KK 379/08, LEX nr 507949

W wypadkach niecierpiących zwłoki (art. 308 k.p.k.) powołanie biegłego może nastąpić w innej formie niż pisemne postanowienie, także np. w rozmowie telefonicznej, choć musi ono być w dalszym toku postępowania potwierdzone we właściwej formie.

Ogólne informacje o postępowaniu jurysdykcyjnym

- Kulminacja procesu i jego najważniejszy etap. Wcześniejsze stadium (postępowanie przygotowawcze) przygotowuje ten etap procesu, a późniejsze bazują na jego wynikach (odwoławcze, kasacyjne, wznowieniowe).
- „Wymiar sprawiedliwości jest taki, jaka jest rozprawa główna” T. Grzegorzczak, J. Tyłman, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2011, s. 755.
- W postępowaniu przed sądem I instancji, a przede wszystkim na rozprawie głównej najpełniej realizowane są najważniejsze zasady procesowe
 - Kontradyktoryjności,
 - Jawności
 - Obiektywizmu
 - Bezpośredniości
 - Równości broni (równości stron)
 - Koncentracji
 - Skargowości
- Najpełniejsza realizacja standardu rzetelnego procesu – art. 6 EKPC

Ogólne informacje o postępowaniu jurysdykcyjnym

- Art. 6 ust. 1 EKPC
- Każdy ma prawo do **sprawiedliwego i publicznego** rozpatrzenia jego sprawy w **rozsądnym terminie** przez **niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą** przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o **zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej**. Postępowanie przed sądem jest **jawne**, jednak prasa i publiczność **mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej** ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub gdy służy to ochronie życia prywatnego stron albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości.

Postępowanie przed sądem I instancji można podzielić na 3 etapy:

Postępowanie przejściowe

- Wstępna kontrola skargi oskarżyciela
 - Formalna
 - Merytoryczna
- Skierowanie sprawy na posiedzenie w celu:
 - Rozstrzygnięcia co do *meritum sprawy*
 - Rozpoznania kwestii incydentalnych i wniosków dowodowych
- Przygotowanie organizacyjne rozprawy

Rozprawa główna

- Rozpoczęcie rozprawy głównej
- Przewód sądowy
- Głosy stron
- Wyrokovanie

Czynności końcowe

- Np. sporządzenie uzasadnienia wyroku
- Rozstrzygnięcie co do kosztów procesu

Funkcje postępowania sądowego

Funkcja jurysdykcyjna – sprawowanie wymiaru sprawiedliwości powierzone wyłącznie sądowi (art. 175 Konstytucji)

Funkcja wychowawcza

Funkcja satysfakcyjna

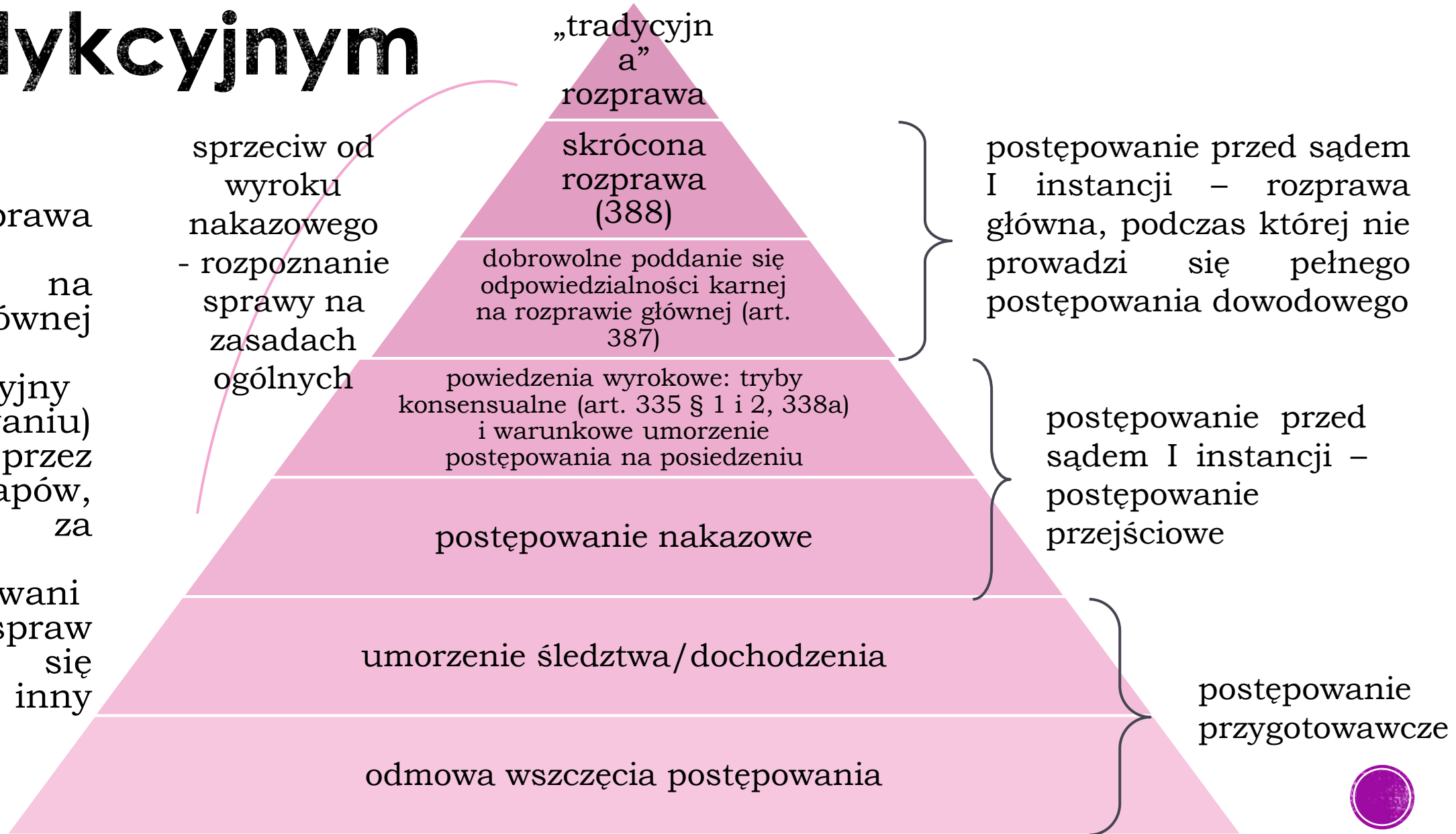
Funkcja profilaktyczna

funkcje akcesoryjne → mają charakter tradycyjny, ulegają stopniowemu osłabieniu, ponieważ większość spraw rozstrzygana jest na posiedzeniu

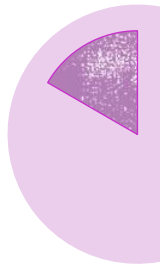

Ogólne informacje o postępowaniu jurysdykcyjnym

- Zanim sprawa zostanie rozpoznana na rozprawie głównej (w kontradiktoryjnym postępowaniu) musi przejść przez kilka etapów, które mają za zadanie wyselekcjonować kategorie spraw niedających się zakończyć w inny sposób.

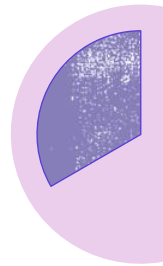

Ogólne informacje o postępowaniu jurysdykcyjnym – strony i organy

Organy postępowania
jurysdykcyjnego

1. Sąd (skład orzekający)
2. Przewodniczący składu orzekającego
3. Prezes sądu (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia)
4. Referendarz sądowy

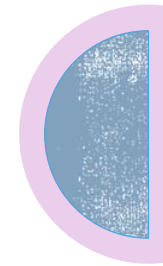
Strony czynne postępowania
jurysdykcyjnego

Oskarżyciel publiczny

Oskarżyciel posiłkowy:

- Subsydiarny → ten, który samodzielnie wniósł akt oskarżenia w sprawie z oskarżenia publicznego i działa w postępowaniu zamiast oskarżyciela publicznego
- Uboczny → ten, który występuje w sprawie obok oskarżyciela publicznego lub obok oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego

Oskarżyciel prywatny → osoba, która wniosła prywatny akt

Strona bierna

Oskarżony

Prokurator **nie jest**
organem postępowania
sądowego – jest stroną,
oskarżycielem publicznym!

Skargi inicjujące postępowanie sądowe

- Art. 14 § 1 → wszczęcie postępowania następuje na żądanie oskarżyciela lub innego uprawnionego podmiotu
 1. Akt oskarżenia:
 - Wniesiony przez oskarżyciela publicznego (może zawierać również wniosek z art. 335 § 2)
 - Subsydiarny
 - Prywatny
 2. Samoistny wniosek z art. 335 § 1
 3. Wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (art. 336)
 4. Wniosek o umorzenie postępowania i orzeczenie środków zabezpieczających (art. 324)
 5. Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym (art. 517d § 1)
- + wniosek o orzeczenie przepadku (art. 323 § 3)

Przygotowanie do rozprawy głównej

- Jeżeli w toku wstępnych czynności nie stwierdzono niedopuszczalności dalszego postępowania ani nie rozstrzygnięto sprawy na posiedzeniu następuje przejście do fazy przygotowania do rozprawy głównej.
- Rozprawę należy wyznaczyć i przeprowadzić bez nieuzasadnionej zwłoki.
- Przygotowaniu organizacyjnemu rozprawy służy instytucja posiedzenia przygotowawczego → patrz następny slajd.
- Przewodniczący składu orzekającego, po rozważeniu wniosków stron dopuszcza dowody i zarządza ich sprowadzenie na rozprawę
- Wyznaczenie składu sędziowskiego → podręcznik: str.283-285.

Posiedzenie przygotowawcze – art. 349

- Nowa konstrukcja posiedzenia przygotowawczego, której celem jest przyspieszenie i usprawnienie postępowania oraz należyte zaplanowanie czynności procesowych, co sprzyja koncentracji materiału dowodowego na rozprawie.
- Jeżeli przewidywany zakres postępowania dowodowego uzasadnia przypuszczenie, że w sprawie niezbędne będzie wyznaczenie co najmniej 5 terminów rozprawy, prezes sądu niezwłocznie wyznacza sędziego albo członków składu orzekającego oraz kieruje sprawę na posiedzenie.
 - obligatoryjne posiedzenie przygotowawcze
- W innych sprawach można skierować sprawę na posiedzenie jeżeli ze względu na jej zawartość lub z innych ważnych przyczyn prezes sądu uzna, że może to przyczynić się do usprawnienia postępowania, a zwłaszcza należytego planowania i organizacji rozprawy.
- Posiedzenie przygotowawcze powinno odbyć się w ciągu 30 dni od daty jego wyznaczenia.
- Oskarżyciel publiczny, obrońcy i pełnomocnicy mają prawo wziąć udział w posiedzeniu. Prezes sądu może uznać ich udział za obowiązkowy.
 - Założenie, że posiedzenie przygotowawcze powinno być forum przeznaczonym dla profesjonalnych reprezentantów stron procesowych
 - Prezes sądu może zawiadomić o posiedzeniu także pozostałe strony jeżeli uzna, że przyczyni się to do usprawnienia postępowania.
- Wyznaczając posiedzenie, wzywa oskarżyciela publicznego, obrońców i pełnomocników do przedstawienia pisemnego stanowiska dotyczącego planowania przebiegu rozprawy oraz jej organizacji, w tym dowodów, które powinny być przeprowadzone jako pierwsze na tych rozprawach w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Posiedzenie przygotowawcze cd.

- Stanowisko stron obejmuje wnioski dowodowe oraz informacje i oświadczenia w szczególności o:
 - proponowanych terminach rozpraw i ich przedmiocie
 - Terminach usprawiedliwionej nieobecności uczestników procesu
 - Oświadczenia wskazujące na potrzebę wezwania na rozprawę główną biegłych, kuratora sądowego, sprawdzenia danych o karalności oskarżonego
 - Inne oświadczenia dotyczące okoliczności istotnych dla sprawnego przeprowadzenia dalszego postępowania.
- Na posiedzeniu przewodniczący składu orzekającego, biorąc pod uwagę stanowiska w przedmiocie planowania i organizacji rozprawy głównej przedstawione przez strony, pełnomocników i obrońców, rozstrzyga w przedmiocie wniosków dowodowych i kolejności ich przeprowadzenia oraz wyznacza jej terminy, a także podejmuje inne niezbędne rozstrzygnięcia.
- Ogłoszenie zarządzenia o wyznaczeniu terminów rozprawy ma skutek równoznaczny z wezwaniem obecnych uczestników postępowania do udziału w rozprawie albo zawiadomieniem o jej terminach.

Zawiadomienie o terminie rozprawy

- Pomiedzy doręceniem zawiadomienia a terminem rozprawy głównej powinno upłynąć co najmniej 7 dni. Jeżeli termin ten nie zostanie zachowany w stosunku do oskarżonego lub jego obrońcy, rozprawa na ich wniosek zgłoszony przed rozpoczęciem przewodu sądowego, ulega odroczeniu.
- Doręczając oskarżonemu pozbawionemu wolności, którego obecność na rozprawie nie jest obowiązkowa, zawiadomienie o terminie rozprawy, należy pouczyć go o prawie do złożenia wniosku o doprowadzenie na rozprawę. Ponadto poucza się go o treści przepisów:
 - art. 374
 - Art. 376
 - art. 377
 - art. 402

Zasady uczestnictwa oskarżonego w rozprawie głównej

- Art. 422 – uzasadnienie wyroku
- Art. 427 § 4 – ograniczenie podstaw środka odwoławczego (nie można skarżyć aktywności lub braku aktywności lub braku aktywności sądu.
- Art. 447 § 5 – ograniczenie podstaw apelacyjnych przy trybach konsensualnych

Rozprawa główna

Jawność rozprawy głównej

- Art. 6 ust. 1 EKPC
- Art. 45 ust. 1 Konstytucji - Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.
- Jawność rozprawy jest jednym z elementów rzetelnego procesu.
- Jawność w aspekcie zewnętrznym (dla publiczności) i wewnętrznym (dla stron).
- W rozprawie mogą uczestniczyć, oprócz osób biorących udział w postępowaniu, pełnoletnie osoby, nieuzbrojone. Ale w niej nie mogą brać udziału osoby, które znajdują się w stanie nielicującym z powagą sądu.
- Przewodniczący może zezwolić małoletnim na udział w rozprawie.
- Sąd **zezwała** przedstawicielom środków masowego przekazu na utrwalanie obrazu i dźwięku rozprawy, ale może określić warunki ich udziału w rozprawie, ograniczyć liczbę, zarządzić opuszczenie sali, a w wyjątkowych wypadkach, jeżeli obecność mediów mogłaby oddziaływać krępująco na świadka - przewodniczący może zarządzić opuszczenie sali rozpraw na czas przesłuchania określonej osoby
- Sąd, na wniosek strony, może wyrazić zgodę na utrwalanie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk – jeżeli nie będzie to miało wpływu na prawidłowość postępowania

Wyjątki od jawności na rozprawie głównej

- Wyjątki w celu ochrony m.in. moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny (por. art. 45 ust. 2 Konstytucji i art. 6 ust. 1 EKPC).
- Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Wyrok ogłaszany jest publicznie, ale jeżeli jawność rozprawy wyłączono w całości lub w części przytoczenie powodów wyroku może nastąpić również z wyłączeniem jawności.
- **Art. 359 – niejawna w całości z mocy prawa jest rozprawa, która**
 1. Dotyczy wniosku prokuratora o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i zastosowania środka zabezpieczającego
 2. Sprawy o pomówienie lub znieważenie; na wniosek pokrzywdzonego rozprawa odbywa się jednak jawnie.
- **Obligatoryjnie niejawna z mocy prawa jest rozprawa w części**, w której odczytywane są zeznania świadka *incognito*

Wyjątki od jawności na rozprawie głównej

- Sąd **może** wyłączyć jawność rozprawy w całości lub w części:
 - 1) jeżeli jawność mogłaby:
 - a) wywołać zakłócenie spokoju publicznego,
 - b) obrażać dobre obyczaje,
 - c) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy,
 - d) naruszyć ważny interes prywatny;
 - 2) jeżeli choćby jeden z oskarżonych jest nieletni lub na czas przesłuchania świadka, który nie ukończył 15 lat;
 - 3) na żądanie osoby, która złożyła wniosek o ściganie.
- *Jeżeli prokurator sprzeciwi się wyłączeniu jawności, rozprawa odbywa się jawnie.*
- *Szerzej: H. Paluszkiwicz, M. Błaszczuk, Jawność rozprawy głównej po nowelizacji kodeksu postępowania karnego, T. Grzegorzczak, R. Olszewski (red.), Verba volant, scripta manent. Proces karny, prawo karne skarbowe i prawo wykroczeń po zmianach z lat 2015-2016. Księga pamiątkowa poświęcona Profesor Monice Zbrojewskiej, Warszawa 2017.*

Wyjątki od jawności na rozprawie głównej

- Ekwiwalenty jawności:

1. art. 361 § 1 – oprócz osób biorących udział w postępowaniu na niejawnej rozprawie mogą być obecne po dwie osoby wskazane przez oskarżyciela publicznego, posiłkowego, oskarżyciela prywatnego i oskarżonego. Jeżeli jest kilku oskarżycieli lub oskarżonych, każdy z nich może żądać pozostawienia na sali rozpraw po jednej osobie. → instytucja osób godnych zaufania
2. Przewodniczący może również zezwolić poszczególnym osobom na obecność na rozprawie – art. 361 § 3;
3. Możliwość udziału w rozprawie osób powołanych do kierowania sądami i nadzoru nad działalnością administracyjną sądów (art. 37 § 7 prawa o ustroju sądów powszechnych)
4. Jawność ogłoszenia wyroku

Przejawy kontrydiktoryjności na rozprawie

1. Trójstronny stosunek prawny – oddzielenie funkcji oskarżenia, obrony i orzekania – *obecnie trochę zachwane*
2. Znajomość aktu oskarżenia i możliwość wniesienia odpowiedzi na akt oskarżenia
3. Jawność wewnętrzna – udział stron w czynnościach postępowania
4. Inicjatywa dowodowa należy do stron – to strony dysponują przedmiotem procesu
5. Równouprawnienie stron procesowych
6. art. 370 – kolejność zadawania pytań świadkom
7. art. 367 – prawo zabrania głosu, jeżeli w jakiegokolwiek kwestii jedna ze stron zabrała głos (*audiatur et altera pars*) oraz prawo oskarżonego do ostatniego głosu (*favor defensionis*)

Obecność stron na rozprawie głównej

Oskarżony

- Zasada – prawo do uczestniczenia w rozprawie
- Wyjątek – obowiązkowa obecność podczas przedstawienia podstaw aktu oskarżenia i przesłuchania na pierwszej rozprawie głównej w sprawach o zbrodnie
- Przewodniczący może uznać obecność oskarżonego za obowiązkową
- Art. 375 – 377
- Art. 390

Obrońca oskarżonego

- W przypadku obrony obowiązkowej – obowiązkowa
- W pozostałych wypadkach – nieobowiązkowa
- Chyba że usprawiedliwił swoją nieobecność i wniósł o odroczenie rozprawy (art. 117 § 1 k.p.k.)

Oskarżyciel publiczny

- Obligatoryjna
- Wyjątek – jeżeli postępowanie przygotowawcze prowadzono w formie dochodzenia nieobecność oskarżyciela publicznego nie hamuje rozpoznania sprawy

Oskarżyciel posiłkowy, prywatny i ich pełnomocnicy

- Co do zasady – nieobowiązkowa
- Przewodniczący może zarządzić obecność obowiązkową
- Ważne – nieusprawiedliwione niestawiennictwo oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika na rozprawie głównej bez usprawiedliwionych przyczyn uważa się za odstąpienie od oskarżenia

Art. 375

- §1. Jeżeli oskarżony pomimo upomnienia go przez przewodniczącego zachowuje się nadal w sposób zakłócający porządek rozprawy lub godzący w powagę sądu, przewodniczący może wydalić go na pewien czas z sali rozprawy.
- § 2. Zezwalając oskarżonemu na powrót, przewodniczący niezwłocznie informuje go o przebiegu rozprawy w czasie jego nieobecności oraz umożliwia mu złożenie wyjaśnień co do przeprowadzonych w czasie jego nieobecności dowodów.

Art. 376

- § 1. Jeżeli oskarżony, którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, złożył już wyjaśnienia i opuścił salę rozprawy bez zezwolenia przewodniczącego, sąd może prowadzić rozprawę w dalszym ciągu pomimo nieobecności oskarżonego. Sąd zarządza zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oskarżonego, jeżeli uznaje jego obecność za niezbędną. Na postanowienie w przedmiocie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu.
- § 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli oskarżony, którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, zawiadomiony o terminie rozprawy odroczonej lub przerwanej nie stawił się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia.
- § 3. Jeżeli na rozprawę odroczoną lub przerwana nie stawiał się współoskarżony, którego obecność jest obowiązkowa, sąd może prowadzić rozprawę w zakresie nie dotyczącym bezpośrednio tego oskarżonego.

Art. 377

- § 1. Jeżeli oskarżony wprawił się ze swej winy w stan powodujący niezdolność do udziału w rozprawie lub w posiedzeniu, w których jego udział jest obowiązkowy, sąd może postanowić o prowadzeniu postępowania pomimo jego nieobecności, nawet jeżeli nie złożył jeszcze wyjaśnień.
- § 2. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w § 1, sąd zapoznaje się ze świadectwem lekarza, który stwierdził stan takiej niezdolności, lub przesłuchuje go w charakterze biegłego. Stan powodujący niezdolność oskarżonego do udziału w rozprawie można stwierdzić także na podstawie badania niepołączonego z naruszeniem integralności ciała, przeprowadzonego za pomocą stosownego urządzenia.
- § 3. Jeżeli oskarżony, którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, zawiadomiony o terminie rozprawy oświadcza, że nie weźmie udziału w rozprawie, uniemożliwia doprowadzenie go na rozprawę albo zawiadomiony o niej osobiście nie stawia się na rozprawę bez usprawiedliwienia, sąd może prowadzić postępowanie bez jego udziału; sąd może jednak zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oskarżonego. Na postanowienie w przedmiocie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu.
- § 4. Jeżeli oskarżony nie złożył jeszcze wyjaśnień przed sądem, można zastosować art. 396 § 2 lub uznać za wystarczające odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień. Przesłuchania oskarżonego można dokonać z wykorzystaniem środków, o których mowa w art. 177 § 1a

Art. 390

- § 1. Oskarżony ma prawo być obecny przy wszystkich czynnościach postępowania dowodowego.
- § 2. W wyjątkowych wypadkach, gdy należy się obawiać, że obecność oskarżonego mogłaby oddziaływać krępująco na wyjaśnienia współoskarżonego albo na zeznania świadka lub biegłego, przewodniczący może zarządzić, aby na czas przesłuchania danej osoby oskarżony opuścił salę sądową. Przepis art. 375 § 2 stosuje się odpowiednio.
- § 3. W wypadkach przewidzianych w § 2 przewodniczący może również przeprowadzić przesłuchanie przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W miejscu składania wyjaśnień lub zeznań w czynności bierze udział referendarz sądowy, asystent sędziego lub urzędnik sądowy.

Uprawnienia pokrzywdzonego

POKRZYWDZONY Z MOCY PRAWA **NIE JEST STRONĄ**
POSTĘPOWANIA JURYSDYKCYJNEGO

- Zawiadomienie o terminie rozprawy (art. 350 § 4 k.p.k.)
- Może sprzeciwić się wnioskowi dobrowolne poddanie się karze, jeżeli jest obecny na rozprawie, na której złożono taki wniosek
- Może uczestniczyć we wszystkich rozprawach
- Może być reprezentowany przez pełnomocnika
- Niezależnie od tego, czy jest stroną postępowania, może złożyć wniosek o wyłączenie jawności rozprawy w całości lub w części.

Przebieg rozprawy głównej

Wywołanie sprawy – art. 381

Rozpoczęcie rozprawy (sprawdzenie obecności, prawidłowość doręczeń, pouczenie o art. 40a, inne decyzje)

Przewód sądowy (od przytoczenia podstaw oskarżenia do zamknięcia przewodu sądowego)

Głosy stron

Wyrokowanie

Rozpoczęcie rozprawy głównej

1. Rozprawę główną **rozpoczyna** wywołanie sprawy (art. 381 k.p.k.).
2. Następnie przewodniczący sprawdza czy wszyscy wezwani stawili się oraz czy nie ma przeszkód do rozpoznania sprawy (art. 381 k.p.k.).
3. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego, którego obecność jest obowiązkowa, przewodniczący zarządza jego natychmiastowe zatrzymanie i doprowadzenie lub przerywa w tym celu rozprawę albo też sąd ją odracza. Przepis art. 376 § 1 zdanie trzecie stosuje się (art. 382 k.p.k.).
4. Po sprawdzeniu obecności przewodniczący zarządza opuszczenie sali rozpraw przez świadków. Biegli pozostają na sali, jeżeli przewodniczący nie zarządzi inaczej (art. 384 § 1 k.p.k.).
5. Pokrzywdzony ma prawo wziąć udział w rozprawie, jeżeli się stawi i pozostać na sali, choćby miał składać zeznania jako świadek. W tym wypadku sąd przesłuchuje go w pierwszej kolejności (art. 384 § 2 k.p.k.)
6. Uznając to za celowe sąd może zobowiązać pokrzywdzonego do obecności na rozprawie lub jej części.

Rozpoczęcie przewodu sądowego jako moment wygaśnięcia niektórych uprawnień procesowych

1. Pokrzywdzony może do tego momentu złożyć wniosek o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego (art. 54 § 1 k.p.k.)
 - Ciekawe orzeczenie → postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2013 r., V KZ 43/13
2. Do tego momentu można zgłosić wniosek o wyłączenie sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności (*iudex suspectus*). Później tylko wtedy, gdy strona uprawdopodobni, że okoliczność ta powstała lub stała się stronie wiadoma później (art. 41 § 2)
3. Oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia – art. 14 § 2. W toku przewodu sądowego – tylko za zgodą oskarżonego
4. Oskarżyciel prywatny może odstąpić od oskarżenia niezależnie od zgody oskarżonego
5. Po rozpoczęciu przewodu sądowego ma znaczenie podział na przesłanki uniewinnienia i umorzenia. Zasadą jest, że na rozprawie powinien zapaść wyrok uniewinniający.

Pojęcie i przebieg przewodu sądowego

Przewód sądowy – najważniejsza część rozprawy głównej, która trwa od przytoczenia podstaw oskarżenia do głosów stron.

Zwięzłe przedstawienie przez oskarżyciela zarzutów oskarżenia

Jeżeli oskarżony bierze udział w rozprawie – pouczenie o prawie do składania wyjaśnień, odmowy składania wyjaśnień, odmowy odpowiedzi na pytanie → przesłuchanie oskarżonego

Postępowanie dowodowe

Redukcja postępowania dowodowego

Rozszerzenie oskarżenia

Zmiana kwalifikacji prawnej czynu

Przerwa i odroczenie rozprawy

Zamknięcie przewodu sądowego

Zasada bezpośredniości

- Zasada bezpośredniości to dyrektywa, w myśl której organ procesowy **powinien zetknąć się ze środkiem i źródłem dowodowym osobiście, a środkiem dowodowym, na którym opiera swoje ustalenia, powinien być przede wszystkim środek dowodowy pierwotny (dowód pierwotny)**. Jest to zasada nieskodyfikowana. Można ją wyinterpretować głównie z art. 92, 410 i 174 k.p.k.
 - Jest to jeden z warunków rzetelnego procesu
 - Bezpośredniość + kontradyktoryjność = najmniej zniekształcona podstawa faktyczna (dowodowa) orzeczenia
- Każde poznawanie zdarzenia przez sąd jest poznawaniem pośrednim. Sąd może zetknąć się ze zdarzeniem tylko za pośrednictwem dowodów. Zasada bezpośredniości składa się z dwóch, pozostających ze sobą w związku, dyrektyw:
- zasada bezpośredniości w znaczeniu formalnym – **organ procesowy powinien zetknąć się osobiście ze środkiem i źródłem dowodowym**.
 - SN – dla oceny wartości dowodu, zwłaszcza osobowego, ważna jest nie tylko treść wypowiedzi, ale także ocena osoby ją wyrażającej, jej właściwości charakteru, zasad, poziomu intelektualnego i moralnego, stanu emocjonalnego w czasie spostrzegania i przesłuchania, zdolności do spostrzegania i zapamiętywania oraz odtwarzania spostrzeżeń.
- zasada bezpośredniości w znaczeniu materialnym – **organ procesowy powinien dokonywać ustaleń przede wszystkim za pomocą dowodów pierwotnych**.

Wyjątki od zasady bezpośredniości

dopuszczalne jest ustalenie faktu za pomocą dowodu pochodnego, gdy dowód pierwotny nie istnieje lub nie jest dostępny

dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu pochodnego, gdy zachodzi potrzeba skontrolowania dowodu pierwotnego

niektóre dowody są ze swojej istoty dowodami pochodnymi np. opinie biegłych

dopuszczalny jest dowód pochodny, gdy wymagają tego postulaty szybkości i ekonomii procesu

Nie zawsze możliwe jest spełnienie postulatów wynikających z zasady bezpośredniości. Niekiedy rygorystyczne jej przestrzeganie mogłoby doprowadzić do znacznej przewlekłości postępowania. Ponadto ustawodawca pierwszeństwo przyznaje ochronie interesów uczestników postępowania (np. bezpieczeństwo świadka *incognito*, ochrona małoletnich świadków i pokrzywdzonych).

Redukcja postępowania dowodowego na rozprawie głównej

■ Art. 387 – dobrowolne poddanie się karze

- Przejaw konsensualizmu procesowego
 - Drugi tryb konsensualny obok art. 335
- Dobrowolne poddanie się karze na rozprawie i na posiedzeniu przed rozprawą to zasadniczo ta sama instytucja
 - Tak jak skazanie bez rozprawy z § 1 i § 2 art. 335
- Oskarżony może **do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej** oskarżony może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Wniosek może dotyczyć również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.
 - Wniosek o dobrowolne poddanie się karze można złożyć także w sprawach o zbrodnie, o ile są zagrożone karą do 15 lat pozbawienia wolności
- Sąd może uwzględnić wniosek, gdy:
 - Okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości
 - Cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości
 - Brak sprzeciwu prokuratora oraz pokrzywdzonego należycie zawiadomionego o terminie rozprawy i pouczonego o możliwości złożenia przez oskarżonego wniosku z art. 387 § 1
- Sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany.
- W sprawach o zbrodnie nadzwyczajne złagodzenie kary może nastąpić wówczas, gdy wniosek został złożony przed doręczeniem oskarżonemu zawiadomienia o terminie rozprawy.

■ 388 – skrócona rozprawa

- Za **zgoda obecnych stron** sąd może przeprowadzić postępowanie dowodowe tylko częściowo, jeżeli wyjaśnienia oskarżonego przyznającego się do winy nie budzą wątpliwości
 - Coś na wzór *guilty plea*
 - Przyznanie się musi nastąpić w granicach i w rozumieniu aktu oskarżenia
- Trzeba jednak jakiś dowód – oprócz wyjaśnień oskarżonego – przeprowadzić np. przesłuchać pokrzywdzonego

Zmiana kwalifikacji prawnej czynu i proces wpadkowy

Art. 399

- § 1. Jeżeli w toku rozprawy okaże się, że **nie wychodząc poza granice oskarżenia** można **czyn zakwalifikować według innego przepisu prawnego**, sąd uprzedza o tym obecne na rozprawie strony.
- § 2. Na wniosek oskarżonego można przerwać rozprawę w celu umożliwienia mu przygotowania się do obrony.
- Konieczne jest zachowanie **tożsamości czynu** → przedmiotem procesu musi być to samo zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia.
- „Ratio legis normy art. 399 § 1 k.p.k. tkwi w tym, by nie zaskakiwać stron rozstrzygnięciami sądu w zakresie oceny prawnej zarzucanego aktem oskarżenia działania” → Wyrok SN z dnia 16 marca 2004 r., III KK 353/03
- **TEN SAM CZYN**

Art. 398

- § 1. Jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, oskarżyciel zarzucił oskarżonemu **inny czyn oprócz objętego aktem oskarżenia**, sąd może za zgodą oskarżonego rozpoznać nowe oskarżenie na tej samej rozprawie, chyba że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania przygotowawczego co do nowego czynu.
- § 2. W razie odroczenia rozprawy oskarżyciel wnosi nowy lub dodatkowy akt oskarżenia.
- Np. w akcie oskarżenia wskazano 3 kradzieże a w trakcie rozprawy ustalono, że było ich 5.
- **INNY CZYN NIŻ OPISANY W AKCIE OSKARŻENIA**

Rozszerzenie oskarżenia (proces wypadkowy)

- Sąd może rozpoznać na tej samej rozprawie nowe oskarżenie, jeżeli:
 1. Oskarżyciel zarzucił oskarżonemu **inny czyn** oprócz objętego aktem oskarżenia → konieczne jest zaprotokołowanie
 2. Nie zachodzi konieczność prowadzenia postępowania przygotowawczego co do nowego czynu
 3. Oskarżony **wyraził zgodę** na bezzwłoczne rozpoznanie nowego zarzutu
- W przypadku braku zgody oskarżonego lub odroczenia rozprawy oskarżyciel musi wnieść nowy (dodatkowy) akt oskarżenia.
- Przedmiotowe rozszerzenie oskarżenia

Zmiana kwalifikacji prawnej czynu

- Trzeba uprzedzić o każdej możliwości zmiany kwalifikacji prawnej, także na łagodniejszą.
 - „Uprzedzenie” polega na wskazaniu kwalifikacji pranej, jakiej możliwość rysuje się na tle ujawnionych okoliczności, w ramach określonych aktem oskarżenia. Por.: wyrok SN z dnia 22 września 1983 r., I KR 162/83
- Czym są granice oskarżenia?
 - Czyn przypisany oskarżonemu w wyroku musi dotyczyć tego samego zdarzenia historycznego (faktycznego), które stanowiło podstawę zarzutu określonego w akcie oskarżenia.
 - Ramy tożsamości „zdarzenia historycznego” wyznaczone są przez:
 1. Identyczność przedmiotu zamachu
 2. Identyczność kręgu podmiotów oskarżonych o udział w zdarzeniu
 3. Tożsamość określenia czasu i miejsca
 - Na wniosek oskarżonego można przerwać rozprawę w celu umożliwienia mu przygotowania się do obrony
 - Zwłaszcza wtedy, gdy kwalifikację zmieniono na surowszą
 - **Art. 400** – jeżeli po rozpoczęciu przewodu sądowego ujawni się, że czyn oskarżonego jest wykroczeniem, sąd – nie przekazując sprawy sądowi właściwemu – rozpoznaje ją w tym samym składzie stosując przepisy k.p.w.

Zamknięcie przewodu sądowego

- Po przeprowadzeniu dowodów dopuszczonych w sprawie przewodniczący zapytuje strony, czy wnoszą o uzupełnienie postępowania dowodowego i w razie odpowiedzi przeczącej - **zamyka przewód sądowy**.
- Jeżeli przedwcześnie sąd doszedł do wniosku, że w dostateczny sposób sprawa została wyjaśniona albo ujawniły się wątpliwości co do kwestii podlegających rozstrzygnięciu można wznowić zamknięty przewód sądowy.
- **Wznowienie przewodu sądowego jest możliwe do czasu ogłoszenia wyroku na mocy postanowienia sądu.**

Do momentu zamknięcia przewodu sądowego:

- można cofnąć wniosek o ściganie za zgodą sądu (art. 12 § 3 k.p.k.);
- można złożyć wniosek, o którym mowa w art. 46 § 1 k.k. (art. 49a k.p.k.)

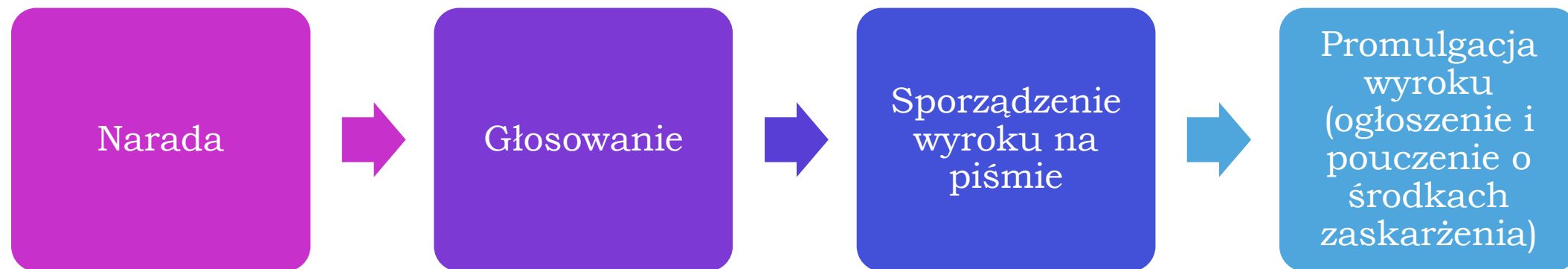
Głosy stron

- Zamknięcie przewodu sądowego. Następnie przewodniczący udziela głosu przedstawicielowi społecznemu, jeżeli bierze udział w rozprawie. Przedstawiciel społeczny przemawia przed obrońcą i oskarżonym.
- Kolejność „głosów stron”:
 1. Oskarżyciel publiczny
 2. Oskarżyciel posiłkowy
 3. Oskarżyciel prywatny
 4. Obrońca oskarżonego
 5. Oskarżony → prawo do ostatniego głosu (*favor defensionis*)

Przedstawiciele procesowi stron zabierają głos przed stronami
- Przewodniczący składu orzekającego powinien pozwolić stronom powiedzieć to, co uważają za istotne, w granicach przeprowadzanej czynności. W szczególności odnosi się to do ostatniego słowa oskarżonego, który nie powinien być arbitralnie ograniczany do sformułowania „wnoszę jak obrońca”.
 - Gwarancja prawa do obrony oskarżonego w procesie karnym
- Treść głosów stron jest brana pod uwagę podczas wyrokowania.
- Celem głosów stron jest analiza i naświetlenie przeprowadzonych dowodów, ustosunkowanie się do wyników przewodu sądowego oraz przedstawienie końcowych wniosków.
 - Można zgłaszać zastrzeżenia np. co do prawidłowości postępowania dowodowego, na tym etapie jest możliwe złożenie wniosku dowodowego.
- Jeżeli oskarżyciel lub przedstawiciel społeczny ponownie zabierają głos należy również udzielić głosu oskarżonemu i jego obrońcy → prawo repliki

Wyrokowanie

- Po wysłuchaniu głosów stron sąd niezwłocznie przystępuje do narady i głosowania, sporządza wyrok na piśmie i ogłasza go obecnym osobom.
- Intencją ustawodawcy było to, żeby członkowie składu orzekającego przystępując do narady byli pod bezpośrednim wrażeniem całej rozprawy. Sąd w miarę możliwości powinien przystąpić do narady i dążyć do tego, by wyrok został ogłoszony tego samego dnia.
- art. 411 § 1 → w sprawie zawilej lub z innych ważnych powodów **sąd może odroczyć** wydanie wyroku na czas **nieprzekraczający 14 dni**.
 - Chodzi o łączny czas odroczenia. Można odroczyć najpierw o 5 dni a później o kolejne 9 byleby suma nie przekraczała 14 dni.
 - W razie przekroczenia tego terminu **rozprawę prowadzi się od początku!**
- art. 410 – postawę wyroku może stanowić całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie

Narada i głosowanie nad wyrokiem

- Trudno mówić o naradzie i głosowaniu, gdy skład sądu jest jednoosobowy. W takim przypadku sędzia powinien zarządzić przerwę, po której ogłoszone będzie orzeczenie.
- Przepisy o naradzie i głosowaniu – art. 108 – 115.
- Celem narady jest omówienie przez cały skład orzekający wszystkich zagadnień prawnych i faktycznych. Chodzi o wymianę myśli i poglądów tak aby skład orzekający w należyty sposób przygotował się do głosowania nad orzeczeniem.
- **Przebieg narady i głosowania jest tajny!** Zwolnienie z tajemnicy jest niedopuszczalne. Jedynym wyjątkiem jest ujawnienie zdania odrębnego, z podaniem (za zgodą tej osoby) imienia i nazwiska sędziego lub ławnika zgłaszającego *votum separatum*
- Podczas narady i głosowania może być obecny jedynie protokolant, chyba że przewodniczący uzna jego obecność za zbędną.
- Przewodniczący składu orzekającego kieruje przebiegiem narady i głosowania. Wątpliwości co do porządku i sposobu narady i głosowania rozstrzyga skład orzekający.
- Art. 109 § 2 → po naradzie **przewodniczący** zbiera głosy zaczynając od **najmłodszego a sam głosuje ostatni. Sprawozdawca, jeżeli nie jest przewodniczącym głosuje pierwszy.**
 - W przypadku ławników → najmłodszy wiekiem
 - W przypadku sędziów → starszeństwo służbowe

Narada i głosowanie nad wyrokiem

Wina i kwalifikacja prawna

Kara

Środki karne

Przepadek

Środki kompensacyjne

Pozostałe kwestie

Orzeczenie zapada większością głosów. Aż do ogłoszenia wyroku można powrócić do kwestii wcześniej przegłosowanych.

Budowanie większości głosów → „sztuczna większość” (art. 111 § 2)
Jeżeli zdania członków składu orzekającego tak się podziela, że żadne z nich nie uzyska większości, zdanie najmniej korzystne przyłącza się do zdania najbardziej do niego zbliżonego aż do uzyskania większości. Sędzia, który głosował za uniewinnieniem nie musi głosować co do dalszych kwestii. Jego głos przyłącza się do zdania najprzychylniejszego dla oskarżonego.

Narada i głosowanie nad wyrokiem

- Aż do ogłoszenia wyroku sąd może wznowić przewód sądowy w celu przeprowadzenia dodatkowego dowodu albo w przypadku konieczności poinformowania stron o możliwości zakwalifikowania czynu oskarżonego z innego przepisu (art. 399)
- Można też wrócić do etapu głosów stron i udzielić im dodatkowego głosu → nie trzeba wznawiać przewodu sądowego.
- Jest to ostatni etap, na którym można wznowić przewód sądowy. Po ogłoszeniu wyroku jest on już nieodwoalny.
- Art. 410 – podstawę wyroku może stanowić całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej.
- Oceniając materiał dowodowy, sąd może wziąć pod uwagę tylko te dowody, które przeprowadzono na rozprawie:
 - Wyjaśnienia i zeznania złożone przed sądem lub odczytane protokoły
 - Opinie biegłych
 - Przeprowadzone oględziny rzeczy lub odczytane protokoły z takich oględzin
 - Odczytane – lub uznane za ujawnione bez odczytywania – inne dokumenty (art. 394)
- Dowody nieujawnione na rozprawie nie mogą być podstawą wyroku choćby znajdowały się w aktach sprawy

Sporządzenie wyroku na piśmie

- Niezwłocznie po zakończeniu narady i głosowania sporządza się wyrok na piśmie.
- Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego – także osoba przegłosowana. Składając podpis, członek składu orzekającego może zaznaczyć na orzeczeniu swoje zdanie odrębne, podają w jakiej części i w jakim kierunku kwestionuje orzeczenie (*votum separatum*).
- W sprawach rozpoznawanych w składzie sędziego i dwóch ławników uzasadnienie podpisuje tylko przewodniczący, chyba że zgłoszono zdanie odrębne. W sprawach rozpoznawanych w składzie dwóch sędziów i trzech ławników uzasadnienie podpisują obaj sędziowie, chyba że zgłoszono zdanie odrębne.
- Jeżeli nie można uzyskać podpisu przewodniczącego lub innego członka składu orzekającego, jeden z podpisujących czyni o tym wzmiankę na uzasadnieniu z zaznaczeniem przyczyny tego faktu
- Warunki formalne wyroku – art. 413
 1. Oznaczenie sądu, który go wydał oraz sędziów, ławników, oskarżycieli i protokolanta
 2. Datę i miejsce rozpoznania sprawy i wydania wyroku
 3. Imię, nazwisko oraz inne dane określające tożsamość oskarżonego
 4. Przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu
 5. **Rozstrzygnięcie sądu**
 6. wskazanie zastosowanych przepisów ustawy karnej
- Wyrok skazujący powinien zawierać:
 - Dokładnie określenie czynu przypisanego oskarżonemu oraz jego kwalifikację prawną
 - rozstrzygnięcia co do kary i środków karnych, środków kompensacyjnych i przepadku, a w razie potrzeby – co do zaliczenia na ich poczet tymczasowego aresztowania i zatrzymania oraz środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276

Rozstrzygnięcie sądu

- **Po rozpoczęciu przewodu sądowego wszystkie rozstrzygnięcia zapadają w formie wyroku**
- art. 414 § 1 → w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wyłączającej ściganie (art. 17 § 1) lub danych przemawiających za warunkowym umorzeniem sąd **wyrokiem umarza postępowanie albo umarza je warunkowo**.
- W przypadku stwierdzenia okoliczności z art. 17 § 1 pkt. 1 i 2 → **sąd wydaje wyrok uniewinniający**
 - wyjątek – jeżeli sprawca był niepoczytalny **postępowanie umarza się**
- Umarzając postępowanie sąd stosuje odpowiednio art. 322 § 2 i 3, 323 § 1 i 2 oraz art. 340 § 2 i 3.
- Art. 415.
 - § 1. W razie **skazania** oskarżonego lub **warunkowego umorzenia** postępowania w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka **nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, obowiązek naprawienia, w całości lub w części, szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę**. Nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.
 - § 2. Jeżeli orzeczony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo nawiązka orzeczona na rzecz pokrzywdzonego nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Promulgacja wyroku

- Odbywa się niezwłocznie po podpisaniu wyroku, niezależnie od stawiennictwa stron, obrońców i pełnomocników (art. 419)
- Doręczenie wyroku z urzędu – wyjątkowo (art. 422)
- Art. 418
 - § 1. Po podpisaniu wyroku przewodniczący ogłasza go publicznie; w czasie ogłaszania wyroku wszyscy obecni, z wyjątkiem sądu, stoją.
 - §1a. Ogłaszając wyrok można pominąć treść zarzutów oskarżenia.
 - § 2. Zgłoszenie zdania odrębnego podaje się do wiadomości, a jeżeli członek składu orzekającego, który zgłosił zdanie odrębne, wyraził na to zgodę, także jego nazwisko.
 - § 3. Po ogłoszeniu przewodniczący lub jeden z członków składu orzekającego podaje ustnie najważniejsze powody wyroku.
- Art. 418a W wypadku wyrokowania na posiedzeniu odbywającym się z wyłączeniem jawności treść wyroku udostępnia się publicznie przez złożenie jego odpisu na okres 7 dni w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę w protokole posiedzenia.
- Obecne przy ogłoszeniu wyroku strony (lub obrońców i pełnomocników) należy pouczyć o prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia → art. 100 § 6

Czynności końcowe

Uzasadnienie wyroku

- Art. 422.

- § 1. W terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia, a gdy ustawa przewiduje doręczenie wyroku, od daty jego doręczenia, strona, a w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, wydane na posiedzeniu, także pokrzywdzony, mogą złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu nie zwalnia strony oraz pokrzywdzonego od złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia. Wniosek składa się na piśmie.
- § 2. We wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien również wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.
- § 3. Prezes sądu odmawia przyjęcia wniosku złożonego przez osobę nieuprawnioną, po terminie lub jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 120 § 2. Na zarządzenie przysługuje zażalenie.
- § 4. Zarządzenie, o którym mowa w § 3, może wydać również referendarz sądowy

- Art. 423

- § 1. Uzasadnienie wyroku powinno być sporządzone w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, a w wypadku sporządzenia uzasadnienia z urzędu - od daty ogłoszenia wyroku; w sprawie zawilej, w razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony.
- § 1a. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku w części odnoszącej się do niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie do rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu lub w części odnoszącej się do niektórych oskarżonych sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do tych tylko części wyroku, których wniosek dotyczy.
- § 2. Wyrok z uzasadnieniem doręcza się temu, kto złożył wniosek na podstawie art. 422. Przepis art. 100 § 7 stosuje się odpowiednio.

Co powinno zawierać uzasadnienie?

- Art. 424
 - § 1. Uzasadnienie powinno zawierać zwięźle:
 - 1) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,
 - 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.
 - § 2. W uzasadnieniu wyroku należy ponadto przytoczyć okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary, a zwłaszcza przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary, środków zabezpieczających oraz przy innych rozstrzygnięciach zawartych w wyroku.
 - § 3. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku jedynie co do rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu albo o uzasadnienie wyroku wydanego w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do wyjaśnienia podstawy prawnej tego wyroku oraz wskazanych rozstrzygnięć.

NOWE PRZEPISY – zwróć uwagę!

(weszły w życie 5.10.2019r.)

- Art. 338b k.p.k. – żądanie wyznaczenia obrońcy z urzędu.
- Art. 340 k.p.k. – kwestia przepadku i dowodów rzeczowych w przypadku umorzenia postępowania (§ 2 i § 2a).
- Art. 343b k.p.k. – postanowienie o nieuwzględnieniu wniosków z art. 335, 336 § 1 i 338a k.p.k.
- Art. 350a k.p.k. – zaniechanie wezwania na rozprawę świadków.
- Art. 368 k.p.k. – kwestia wniosków dowodowych (dodano § 2).
- Art. 378a k.p.k. – postępowanie dowodowe bez udziału oskarżonego lub obrońcy.
- Art. 391 § 1 k.p.k. – odczytanie protokołów zeznań świadków (zmiana brzmienia).
- Art. 394 k.p.k. – ujawnienie dokumentów bez odczytywania (zmiana brzmienia przepisów).
- Art. 405 k.p.k. – spora zmiana dotycząca **zamknięcia przewodu sądowego**.
- Art. 418 k.p.k. – ogłoszenie wyroku (dodano § 1b i § 3).
- Dodano też **art. 99a k.p.k. – sporządzenie uzasadnienia wyroku na urzędowym formularzu!**

